

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacrum Oratorium Piarum Imaginum Immaculatæ Mariæ
Et Animæ Creatæ Ac Baptismo, Poenitentia Et Eucharistia
Innovatæ: Ars Nova Bene Vivendi Et Moriendi**

Bivero, Pedro de

Antverpiæ, 1634

De corde antiqui & noui Daudis, & creaturæ colentis suum Creatorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47965](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47965)

*Angele Dei
Custodi, Illumina, et Regge.*

ECCLESIA.

*In cordibus vestris adorare Dominum: Angelus eius
vobiscum est.*

*Appareant imagines cordis Davidici colentis
suum Creatorem.*

Appareant animæ creatæ & innouatæ mysteriis

*Eccli. 16,
25.
*Ezech. 12
18.*

*Attende in corde tuo * signaculum similitudinis Dei*

IMAGO PRIMA.

Cor signatum noui Dauidis creati secundum
cor Dei Creatoris Patris, luminum.

*Deus cordis mei,
ô Beata Trinitas!*

DAVID de corde suo signato signaculo Patris
luminum.

PSALM. LXXII.

Quid mihi est in celo? & à te quid volui super terram?

Defecit

*Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei,
pars mea Deus in aeternum.*

PSALM. L.

Cor mundum crea in me Deus.

Explicatio
signaculi.

Heb. 11, 6.

RESPONDET Rex David exortans
Creatoris sui, qui Deus Trias est, Pa-
ter, Filius, & Spiritus sanctus. *Cre-
re oportet accedentem ad Deum, quia*

*& inquirentibus se remunerator sit. Vtrumque pra-
stat David: credit quia est, cum ait, Deus cor-
mei; & cum addit, pars mea Deus in aeternum, re-
cognoscit, cordis Deum non solum requirentem
remuneratorem futurum, sed etiam fore ex-
stem remunerationem. Creatus est homo à Patre,
Filio, & Spiritu sancto, in cuius summæ Tri-
dos visione ac fruitione humana beatitudo con-*

stitit, cum dixerit Ioannes, Videbimus eum sic ut est.
Sancta itaque Trinitas creatrix & beatrix est, &
splendet in imagine Pater humana forma adu-
bratus, qui cum conderet Adamum, præ se factum
cordis sui diuini benignitatem & humanitatem
protulit: *Faciamus hominem ad imaginem & similitu-
dinem nostram.* Vbi Pater ita humanus, Filius
agnus. Nomen ab agnitione habet, ex mente Pa-
tris emanat, & in sinu est Creatoris, cuius sapien-

1. Ioan. 3, 2
Genes. 1,
26.

tia conditi sumus. Et ipse quidem Filius non creata, sed creatrix Sapientia est. Vbi Pater humano se more gerit, & Filius apparet agnus, ibidem Spiritus sanctus columba cernitur, quæ ex diuino corde procedit Patri ac Filio similis, & quidem vtrique par maiestate & potestate. Diuinus amor Spiritus sanctus est, diuinus nexus, quo Pater & Filius completantur & diligunt se, amant suam, condunt & conseruant creaturam. Licet Trinitas creatrix sit, æterno Patri tribuitur cæli & terræ creatio, cui cedit attributa omnipotentia, & hæc sola vires habet, vt ex nihilo condat omnia, vnde & cultor fidelis ait, *Credo in Deum Patrem omnipotentem, factorem celi & terræ, visibilium & inuisibilium.* Circumscribitur in circulo, cuius figura perfecta capit trinum & vnum Deum in trinitate & vnitate perfecta, cui nihil desit, sitque propterea æquè ineffabilis atque mirabilis, vt nec ore nec corde loqui vel cogitare queat Ecclesia de sancta Trinitate, quin frequenter exclamet: *O beata Trinitas! Te inuocamus, te laudamus, te adoramus, ô beata Trinitas! Spes nostra, salus nostra, honor noster, ô beata Trinitas! Libera nos, salua nos, viuifica nos, ô beata Trinitas!* Qui circulus perfectionis in corde Dauidis est, est etiam index exclamationis, in quam prorumpens Psalm. 117, 25. Deo cordis sui ac-

Rrrr

cla-

clamat: *O Domine saluum me fac, o Domine bene propo-
rare: Cor mundum crea in me Deus.*

Pfal. 72,
26.

Deus cordis mei,

O gloriosa Trinitas!

Applicatio
signaculi.

Eccli. 38,
28.

Sapiens, vt ait Ecclesiasticus, *cor suum dabit in
militudinem picturae, & instar pœnitentis Dauidis co-*

de ac mente sua cælum & terram transcendens, de-

Pfal. 72,
25.

cet Creatori suo: Quid mihi est in cælo? & à te que-

rolui super terram? Defecit caro mea, & cor meum:

Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Ha-

ec est, vt in Scholiis Basiliius notat, Neque in cælo alium

habeo Deum, neque in terra alium tibi coniungo. Ob hanc

causam & animo & corpore te desidero, auxiliumque

tuum expecto. Te namque habeo & partem, & sortem, &

fruitionem bonorum. Habes Deum in cælis, dum oras

Matt. 6,9.

Pater noster, qui es in cælis: habes & in corde tuo, dum

ais, Deus cordis mei. Accedit Augustinus Tractatu

2. Paral. 6,
18.

de Symbol. cap. 2. Ecce, Domine, ait Propheta, cæli

lorum te non capiunt. Et quem non capiunt spatia cælorum

capiunt angustia cordis humani, ipso dicente, Inambulabo

in illis, & inhabitabo. Accedat & Iustinianus de Cali

Pfal. 146,5

connubio cap. 13. Magnus Dominus, & magna virtus

eius, & sapientia eius non est numerus. Sicut magnus est

ita ipsius sit & habitationis locus. Non enim locorum spatio

ratio, non altitudine, neque longitudine dilatatur cor, sed de-

fidetur.

sideriis. Rapiatur iis desideriiis erga Creatorem suum, diuinisque affectibus plenus Christianus. David exclamet, O beata Trinitas, *quid mihi est in celo?* & à te *quid volui super terram?* Hæc animæ & cordis forma, vt sanctæ Triados fiat in eo sacrarium, in quod se colligens Christianus contemplator ac venerator ineffabilis Trinitatis, cuius & creatura est, oret spiritui, oret mente cum D. Augustino in Soliloq. cap. 33.

Ad Patrem luminum Creatorem oratio
& adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

Anima, quam creasti non de te, sed per Verbum, non ^{Impressio} ^{signaculi.} ex qualibet elementorum materia, sed ex nihilo: quæ quidem rationalis, intellectualis & spiritalis, semper vivens, semper in motu (quam signasti lumine vultus tui, & consecrasti virtute lauacri tui) ita facta est capax maiestatis tue, quod à te solo & à nullo alio possit impleri. Quando autem te habet, plenum est desiderium eius, & iam nihil aliud, quàm desideretur exterius, restat. Dum autem aliud exterius desiderat, manifestum est, quod te non habet interiùs, quo habito nihil est quod ultra desideret. *Quid enim mihi est in celo?* & à te *quid volui super* ^{Psal. 72.} ^{25.} *terram?* Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

Rrrr 2

IMA-

IMAGO SECUNDA.

Cor cithara & Sole signatum in laudem
Creatoris Patris luminum.

*Psallam spiritu Creatori.
Psallam mente Patri luminum.*

DAVID de corde suo signato citharâ laudis
divinæ.

PSALM. IX. LXXXV. & CX.

Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo.

PSALM

PSALM. CXVIII.

Confitebor tibi in directione cordis.

FLEGANTER sibi respondent cor Dauid, & apposita cordi cithara, quando-
 quidem Deum creatorem suum, quem <sup>Explicitis
 signaculis.</sup> in animæ suæ sacrarium piè ac religiosè
 receperat, pulsando citharam celebrabat, dicebat-
 que Patri luminum, ac cordis Deo: *Confitebor tibi,
 Domine, in toto corde meo; & rursus: Confitebor tibi
 in rectitudine cordis.* Laudabilis ab hac confessione
 Dauid. *De omni corde suo laudavit Dominum, & dilexit
 eum qui fecit illum.* Et quidem cum in prima iam ef-
 figie Deum agnouerit creatorem Dauid, oportebat
 ut celebraret, sicut nunc celebrat, Deum, cuius Sa-
 pientia conditi sumus, & providentia gubernamur.
 Appositè ergo Augustinus in verba prioris Psalmi:
*Non in toto corde confitetur Deo, qui de providentia eius in
 aliquo dubitat.* Confitebatur toto spiritu, & toto cor-
 de providentiam Conditoris Hebræa illa Iuditha,
 quæ Oratorium suum ingressa cum Deo agebat, &
 aiebat: *Tu fecisti priora, & illa post illa cogitasti, & hoc* ^{Iudith 9, 4.}
*factum est quod ipse voluisti; Omnes enim via tuæ paratæ
 sunt, & tua iudicia in providentia tua posuisti.* Apponi-
 tur super Dauidici cordis effigiem imago Solis cæ-
 lestis, typus æterni Patris, & de quo Iacobus Apo-
 sto-

Rrrr 3 sto-

Iac. 1, 17. stulus scribit : *Omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursum est, descendens à Patre luminum apud quem non est transmutatio, nec vicissitudo voluntaria, voluntariè enim genuit nos, vt simus intus quod creatura eius.* Cui competit rerum creatio, Sap. 14, 3. dem luminum Patri adscribitur prouidentia. *autem, Pater, prouidentia gubernat.*

Pfallam spiritu Creatori.

Pfallam mente Patri luminum.

Appl. 10. Christianus igitur memor creationis ac prouidentia diuinæ erga se, *cor suum dabit in similitudinem*

Eccli. 36, 28. *picture, vt dicat creatori ac conseruatori Deo: Confitebor*

Psal. 9, 2. *tibi, Domine, in toto corde meo, & Confitebor*

Psal. 42, 4. *in cithara Deus Deus meus. Accedit Ambrosius*

de 1. Interpellat. David: *Habet citharam suam*

1. Cor. 5, 15. *nostra. Neque enim diceret Paulus, Orabo spiritu, &*

& mente, nisi haberet citharam, que plectro Spiritu

etià resultaret. Huius citharæ assonantiam ac

resonantiam in laudem Triados sacrosanctæ

in Fidelibus suis Ecclesia, cum in eius Festo

Gloria laudis resonet in ore omnium Patri, genitrici

li, Spiritui sancto pariter resultet laude perenni. Ecce

rursum: Laus Deo Patri, pariliq; Proli, & tibi

studio perenni Spiritus, nostro resonet ab ore omni

anum. Pulchra consonantia est, pulcher conueniens

cum Dauidis Christiani spiritus ita Deum conserua-
 torem celebrat, vt diuinas eius laudationes sonet in-
 terius, exterius resonet, quemadmodum cap. 17. de
 Monast. perfect. notat & aduertit Iustinianus: *Cor-
 da, non corpora; gestum mentis, non solam vocis; affectum
 animi, non linguae motum requirit Omnipotens. Hoc citha-
 ræda sanctus Dei spiritu plenus persenserat, cum dicebat:
 Psallite Deo nostro, psallite, psallite Regi nostro, psallite sa- Psal. 49, 7.
 pienter. Sapienter utique dicit esse psallendum, ut quod
 pronuntiat per os, ruminetur in mente. Unde Apostolus 2. Cor. 5.
 idem sapiens dicit: Psallam spiritu, psallam & mente. 15.
 Non psallit spiritu & mente, qui cor suum aliò di-
 uertit. Attende in corde tuo, vt totus Dauidicus factus, Eccli. 18,
 ritè ac rectè dicere queas; Confitebor tibi in directione 25.
 cordis. Benè cor suum regit & dirigit creatura in
 Deum, benè fatetur ac confitetur diuinam Patris
 celestis prouidentiam, cum totum se eius voluntati
 ac dispositioni committit, quemadmodum se com-
 mittebat ille, qui toto corde suo Deum confiteba-
 tur, & te, Christiane, monebat, *Facta super Domi- Psal. 54,
 num curam tuam, & ipse te enutriet: non dabit in ater- 23.
 num fluctuationem iusto. Ad quem locum alludens Pe-
 trus Apostolus, monet Christianos omnes: Humilia- 1. Pet. 5, 6.
 mini sub potenti manu Dei; vt vos exaltet in tempore vi-
 sitationis: omnem sollicitudinem proiicientes in eum, quo-
 niam**

niam ipsi cura est de vobis. Non propter creationem
solum, sed etiam propter eius providentiam in
alterius Dauidis orat & adorat Deum Augustini
bro Soliloq. cap. 32. Deum adora, & ora.

Ad Patrem luminum Creatorem oratio
& adoratio cordis.

S. AUGUSTINVS.

Impressio. **C**ognoui te vnum Deum viuum, & verum Patrem
& Filium, & Spiritum sanctum, trinum quoniam
in personis, sed vnum in essentia, quem confiteor, adorans
& glorifico toto corde meo, verum Deum, solum, sanctum
immortalem, inuisibilem, incommutabilem, inaccessibilem
vnum lumen, vnum solem, vnum panem, vnam vitam
vnum bonum, vnum principium, vnum finem, vnum
creatorem celi & terra, per quem omnia viuunt, per quem
omnia subsistunt, per quem omnia gubernantur & reguntur
cantur, quae in caelis sunt, & quae in terris, & quae in
terra, praeter quem non est Deus in caelo & in terra. *Psal. 9, 1.*
Psal. 118, 7. fitebor tibi in toto corde meo, confitebor tibi in directis
cordis, in eo quod didici iudicia iustitiae tuae. Iustificatio
tuas custodiam: non me derelinquas vsquequaque.

IMAGO TERTIA.

Cor heliotropio & Sole signatum in cultum
fidei debitæ Creatori Patri luminum.

*Sanctificetur nomen tuum
Fide Cordis te inquirentis.*

DAuid de corde suo signato fidei diuinæ vir-
tute.

PSALM. CXVIII.

In toto corde meo exquisivi te.

Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo.

SSSS

CON-

Explicatio
signaculi.

RESONANT sibi cor Dauidicum
heliotropium. Heliotropium semper quaerit & semper inquit Solem. Fides inquirere luminum Patrem docet; monet

Heb. 11. 6. circò Paulus: *Crèdere oportet accedentem ad Deum, quod est, & inquirentibus se remunerator sit.* Audiendus in loco Augustinus in Enchiridio cap. 2. *Desiderat breuiter aperiri atque in sermonem breuem colligi quomodo colendus sit Deus. Respondeo, fide, spe, & charitate.* Colitur itaque Deus fide, spe, & charitate, & primis colit ac reueretur Deum creatorem ac leuatorem suum Dauid affectu fidei, cum ait: *In corde meo exquisiui te.* Canit Dauid in cithara. & quidem cum D. Ambrosius Tract. de Prima interpella Dauid, citharam esse in anima testatus sit, addit: *Dulcis est sonus fidei, quae annuntiat, ut scriptum est, & uniuerso mundo. Hic sonus à nobis exeat ad Deum,*

1. Theff. 1. *exiuit à Thessalonicensibus, ut etiam non canentes cantemus, & bonorum concentu operum Dominum praedicemus.* Dulcis cordis sonus, cum mens instar floris lae quarit Deum. Heliotropium ita suum inquit Solem, ut nihil in flore sit, quod non vergat & collimet in caeleste luminare. Nequidquam in corde Dauidis erat, quod non collimaret in Deum: *Benedic anima Domino, & omnia, quae intra me sunt,*

mini sancto eius. Heliotropium nouit se cum Sole oriente ostendere, cum occidente abscondere: nouit & fides modò esse in aperto ore, modò in occulto corde. Tunc in ore: *Credidi, propter quod locutus sum.* tunc in corde: *Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.* Superadditur cordi Dauidis Sol, symbolum æterni luminum Patris: nam etsi fides ducatur & feratur in Patrem, Filium, & Spiritum sanctum, respicit in primis Patrem, credit, quia Deus testatur & dicit, proprium namque æterni Patris est dicere. Hinc fit, in primis adscribendum luminum Patri, quoties asseritur & repetitur in Oraculis Prophetarum, *Hæc dicit Dominus.*

Pater noster, qui es in celis,

Matt. 6, 9.

Sanctificetur nomen tuum.

Fide cordis te inquirentis.

Digna vox Christiani, in cuius corde fides Catholica floret, illa Dauidica esto: *In toto corde meo exquisiui te;* sicut & illa: *Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo.* item: *Exquisiuit te facies mea, faciem tuam Domine requiram.* Dauid nos omnes similes uolebat sibi, cum diceret, *Laudamini in nomine sancto eius, latetur cor quærentium Dominum. Quærite Dominum, & confirmamini: quærite faciem eius semper.* Dum uiuimus, peregrinamur à Domino, peregrinamur à Sole,

Sfff 2

Sole,

1. Cor. 13, 12. Sole, & faciem eius inquirimus. *Videmus nos in speculum in ænigmate, tunc autem facie ad faciem.* Neque atque renati omnes ex aqua & Spiritu sancto, populi Ecclesiæ existimus, quarum statum conditoremque descripsit ille, cum dixit, *Hac est generatio querentium eum, querentium faciem Dei Iacob.* Huiusmodi nobilis generatio, in cuius corde flos Solis, flos Catholicæ fidei est querentis sui Solis aspectum. Huiusmodi indagabat Augustinus non in corde, sed extra cordis arcanum, quærebat exterius Solem, quærebat Deum; caligabat, & prorsus errabat. Habes fatentem reum in Soliloq. cap. 31. *Ego erravi sicut ovis qui perierat, querens te exterius, qui es interius. Et multum laboravi, querens te extra me: & tu habitas in me, si ego desiderem te. Circuii vicis & plateas civitatis huius mundi querens te, & non inveni, quia male querebam. Video enim, lux mea Deus, qui illuminasti me, & male te per illos querebam, quia tu es intus, & tunc ipsi, ubi intraveris, nescierunt. Fides renuntiat sensibus, renuntiavit & fidelis Augustinus, & lumine dei illustratus & mundatus inuenit, & interius vidit per speculum in ænigmate summum Deum, quærit tanto cum affectu inuestigabat. Habebat in corde heliotropium, habebat fidem florentem, qua perditus, cap. 12. Medit. coram Deo cordis sui & timore Solis*

Sole clamabat: *O summa Trinitas, virtus vna, & indiscreta maiestas, Deus noster, Deus omnipotens, confiteor tibi ego vltimus seruorum tuorum, & exiguum membrum Ecclesie tue, confiteor tibi, & honorifico te debito sacrificio laudis, pro scire & posse, quod mihi tantillo donare dignatus es. Et quia exteriora mihi munera desunt que possim offerre, ea que in me sunt vota laudationis ex dono misericordie tue ecce libens atque ouans offero tibi de fide non ficta, & conscientia pura. Credo igitur te toto corde, Rex cali & terra Domine. Confiteor Patrem, Filium, & Spiritum sanctum. Christianus David fide Catholica ductus in Deum tendit, & contendit ad tres diuinas personas, in primis tamen ad Patrem: Credo in Deum Patrem omnipotentem, factorem cali & terra. deinde: Et in vnum Dominum Iesum Christum, filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum ante omnia secula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. tandem: In Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit: qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur. Quapropter Patrem luminum in primis adorans & orans idem Augustinus cap. 40. Meditat. ait.*

Ad Patrem lūminum Creatorem oratio
& adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

Impressio.

Clementissime Pater & summe, qui omnium miseris, non me patiaris à tua misericordia fieri alienum. Et tu Domine Rex regum, qui inducias viuendi præstas, corrigendi mihi deuotionem tribue. Excita in me memorem qua te requirat, te desideret, & te (qui es vbique presens & vnus) semper præ omnibus amet, te timeat, tuamque voluntatem faciat. Præcipuè ergo te Domine sancte Pater deprecor, qui es benedictus & gloriosus per omnia secula, in toto corde meo exquisiui te: ne repellas me à mandatis tuis.

Psal. 118,
10.

IMAGO QUARTA.

Cor Sole & fonte signatum in cultum spei
debitæ Creatori Patri luminum.

*Sanctificetur nomen tuum
Spe Cordis exultantis.*

DAuid de corde suo signato fonte diuinæ spei.

PSALM. IV.

*Signatum est super nos lumen vultus tui Domine, de-
disti letitiam in corde meo.*

PSALM.

PSALM. XII.

Exultabit cor meum in salutari tuo.

PSALM. XV.

Prouidebam Dominum in conspectu meo semper : quoniam a dextris est mihi, ne commouear. Propter hoc letitum est cor meum.

PSALM. LXXXIII.

Cor meum, & caro mea exultauerunt in Deum uiuam.

PSALM. CXVIII.

*Exultatio cordis mei.**Explicat.
signaculi*

ECCE David abundat atque redondat gaudio, exilit præ lætitia & exultatione instar fontis scaturientis, & fuscum effluentis, & attollentis. Nec alioquin quàm ex Deo tanta gaudiorum & exultationum copia promanat. Videns se creatum ad similitudinem & imaginem Dei, summopere lætatur, ac dicit: *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine, dedit lætitiã in corde meo.* Videns se non creatum solum sed etiam seruatum à Deo, gaudet, & ait: *Exultabit cor meum in salutari tuo, in salute scilicet anime de qua mihi prouidisti.* Agnoscebat in se fidem, quæ eius lumine usus ille Deum pro se stare deprehendebat, & totus lætus canebat: *Prouidebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dextris est mihi, ne commouear.*

mouear. Post hæc totus exultans ait: *Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuum.* Dauid, quemadmodum in Scholiis notat Basilius, cum hæc proferret, caelesti spe immortalitatis futura excitatus, exultabat intus, & exterius etiam præ gaudio saltabat. Consonat sibi, cum ait: *Quia in eo letabitur cor nostrum, & in nomine sancto eius sperauimus.* Psal. 32. 21. Causa magnæ latitiæ spes est, qua se solabatur Iob, cum miris modis torqueretur & affligeretur, inter summas angustias dicebat: *Reposita est hæc spes mea in sinu meo.* Iob 19. 27. Habebat in corde spem, habebat & fontem, quo, vehementer accensus ardoribus tribulationum, animam suam refrigerabat, ac pariter recreabat. Hac eadem virtute mirum in modum recreatus Rex promulgat: *Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuum.* & rursus: *Hereditate acquisiui testimonia tua in æternum, quia exultatio cordis mei sunt.* Firma & certa futuræ hereditatis instrumenta habebat apud se Dauid, in quibus caelestis regni spes continebatur, & de sua expectatione omnino certus, corde & animo exultabat. Hæc cordis exultatio Dauidici, hic *fontis* Ioan 4. 54. *aque salientis in vitam æternam* mundatis corde promissam. Apparet in culmine cordis Sol, Patrem luminum indicans & insinuans, à quo hereditas expectatur & postulatur, *Pater noster, qui es in caelis,* Mat. 6. 9.

*sanctificetur nomen tuum, adueniat regnum tuum. Cuius
tuis huius spei, sicut & fidei, tribus debetur peti-
nis: datur in primis Patri, cuius hereditas
aeterna est.*

Matt. 6, 9. *Pater noster, qui es in caelis,
Sanctificetur nomen tuum.
Spe cordis exultantis.*

Applicatio. Latetur ergo Christianus memor sanctae illius
imaginis, quam diuinitus sibi impressam accepit in
creatione: dicat Creatori suo: *Signatum est super me
Pfal. 4, 7. lumen vultus tui Domine, dedisti latitiam in corde meo.*
Gaudet memor restitutae suae salutis, dicatque Se-
Pfal. 12, 7. uatori: *Exultabit cor meum in salutari tuo.* Confidens
diuinum suae incolumitatis auctorem, totiusque la-
Pfal. 15, 8. tus & alacer erumpat in vocem illam: *Providetur
Dominum in conspectu meo semper, quoniam a dextera
mei, ne commouear. Propter hoc letatum est cor meum.*
Abundet & redundet animus summo gaudio, quo
Pfal. 83, 3. totus repletus David, *Cor meum, inquit, & caro mea
exultauerunt in Deum viuum.* Plenus bona spe patri-
Pfal. 118, 111. nae hereditatis adoptatus filius, dicat: *Hereditate
quisiui testimonia tua in aeternum, quia exultatio cordis
mei sunt.* Non solum spe gaudentes Christiani
Rom. 12, 12. vult esse Paulus, sed repletos etiam gaudio: *Deum
Rom. 15, 3. autem spei repleat vos omni gaudio, & pace in credendo.*

ut abundetis in spe & virtute Spiritus sancti. Repletus alacritate, exultans & exiliens Augustinus libro de Spiritu & anima cap. 14. *Ab hoc mundo, inquit, reuertentes ad Deum, quasi ab imo sursum ascendentes, per nosmetipsos transire debemus. Ascendere enim ad Deum, est intrare ad semetipsum; & non solum ad se intrare, sed ineffabili quodam modo in imis seipsum transire. Qui enim intus intrans, & intrinsecus penetrans seipsum transcendit, ad Deum transscendit. Ab huius ergo mundi distractionibus cor nostrum colligamus, ad interna gaudia reuocemus. Tunc reuocamus, cum pro Deo viuo & vita simul aeterna suspiramus. Nihil enim praestantius, subiungit Augustinus, ad beatam vitam videtur, quam velut clausis carnalibus sensibus extra carnem mundumque effectum quempiam intra seipsum conuerti, alienumque effectum a mortalium cupiditatibus sibi soli & Deo loqui. Deo & sibi loquitur, qui laetus & hilarius in Deo totus exultat, & instar salientis fontis sursum cogitationes & simul concupiscentias iaculatur. Deo & sibi loquitur in hanc formam Augustinus cap. 35. Meditat.*

Ad Patrem lūmirum Creatorem oratio
& adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

Impressio. **D**escendat, Dōmine, descendat, precor, descendat in
cor meum odor tui suauissimus, ingrediatur am-
tū mellifluus. Veniat mihi tui saporis mira & inenarr-
bilis fragrantia, que sempiternas in me suscitet concup-
scentias, & ex corde meo producat venas salientis aquae
Psal. 118. in vitam aeternam. Hereditate acquisitū testimonia tua
111. quia exultatio cordis mei sunt.

IMAGO QVINTA.

Cor Sole & tabula legis signatum in cultum
charitatis debitæ Creatori Patri luminum.

*Sanctificetur nomen tuum
Charitate tabulis Cordis inscripta.*

DAuid de corde suo signato lege diuinæ chari-
tatis.

PSALM. XXXIX.

In capite libri scriptum est de me, ut facerem volun-

Tttt 3

ra-

tatem tuam; Deus meus volui, & legem tuam in medio
cordis mei.

PSALM. CXVIII.

Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam; &
custodiam illam in toto corde meo.

Explicatio
signaculi.

GERMINET, inquit Deus, terra, & fructum
omni surgente germine, terra completa est.
Et homini dicitur, Dilige Dominum Deum
tuum, & non est charitas Dei omnium infusa

visceribus. Hæc Ambrosius lib.3. Hexaëim. cap.1.

Charitas hæc infusa est visceribus eius, qui colit
hactenus fide & spẽ conditorem suum, vt eadem
Creatori debitum præbeat suæ charitatis obli-
quium, non tam ore quàm corde fatetur. In capite
libri scriptum est de me, vt facerem voluntatem tuam.

Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.

Rursus, Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam,

& custodiam illam in toto corde meo. Cor Dauidicum

legem charitatis diuinæ ea ratione seruat, qua præ-
mulgata est. Diliges Dominum Deum tuum ex toto cor-
de tuo, & cum in tabula cordis legem scriptam &
in scriptam afferat, implet quod Deus petit ac præ-
cipit semel & iterum cap.3. & 7. Prouerbiorum. Filii

mi, inquit Prou.3, 1. ne obliuiscaris legis mee, & præ-
cepta mea cor tuum custodiat. Longitudinem enim dierum

& annos vita, & pacem apponent tibi. Misericordia &
 veritas te non deserant: circumda eas gutturi tuo, &
 describe in tabulis cordis tui. Ne quis ambigat acci-
 piendum esse de lege, adhuc clarius cap. 7, 1. 2. 3. Fi-
 li, inquit, serua legem meam, scribe illam in tabulis cor-
 dis tui. Lex charitatis & dilectionis, quæ mandata
 litteris est in corde Dauidis, & in eo religiosè cu-
 stodita, satis ostendit, quàm cordi esset Dauidi
 suum colere & diligere Creatorem. Cùm ait, *Deus*
meus volui, & legem tuam in medio cordis mei, teste &
 auctore Basilio, *ex eorum metaphora dixit, qui amicè*
erga quosdam sunt affecti, ita vt quem diligunt, intrò in
ipsum pectus includere cupiant. Cùm ait de lege amo-
 ris diuini, *Custodiam illam in toto corde meo*, ostendit
 summæ sibi curæ esse, charitatem debitam Creato-
 ri retinere & conseruare. Hæc viri iustificati con-
 ditio est, quam Psalm. 36, 30. describit ipse Dauid:
Os iusti meditabitur sapientiam, & lingua eius loquetur
iudicium. Lex Dei eius in corde ipsius. Verùm enim ve-
 rò cùm religiosus cultus dilectionis sanctissimæ Tri-
 nitati impendendus sit iure humanæ creationis, in
 primis impenditur Patri, de quo Moyses: *Numquid* Deut. 32, 6
non ipse est pater tuus, qui possedit te, & fecit te crea-
uit te? Omnipotens Pater est, quem in primis velu-
 ti creatorem suum amoris cultu prosequitur Dauid,
 &

704 SACRI ORATORII APPENDIX.
& idcirco supereminet in corde Sol, Patris lumen
proprium & clarum insigne.

Pater noster, qui es in celis,

Sanctificetur nomen tuum.

Charitate tabulis cordis inscripta.

*Applica-
tio.*

Benè satis Sermone 2. in capite ieiunij Bernardus
monet: *Conuertatur cor tuum, conuertatur amor tuus,
vt nihil omnino diligas, nisi ipsum (Creatorem scilicet)
aut certè propter ipsum. Moneris ergo, Christiane,
ne, vt conuertaris ad cor, & dilectionem custodias
Creatoris, vt similis euadas Dauidi: moneris à crea-
turarum vniuersitate rerum, quas claudit & continet
vniuersum. Testatur hoc Iustinianus de Calu-
connubio cap. 13. Ipsa creaturarum numerositas, quoniam
tuum sit Deus diligendus, clamat. Clamat celum voce sua
clamant calorum ornamenta, clamat terra, & cuncta que
in ea sunt, vt diligatur Deus. Diligatur, inquam, Deus
ad beatitudinem animæ, non humana, non terrena,
non vlla cælestis creatura, quemadmodum Hieronimus
mil. 2. in 1. Canonicam Ioannis annotat Augustinus
*Non prohibet Deus amare creaturam, sed non diligere
beatitudinem: sed ad hoc probare & laudare, vt amemus
Creatorem. Quemadmodum si sponsus faceret sponsæ
annulum, non vt amaret aurum pro viro, & annulum
pro sponso, & faciem eius nollet videre, sed vt magis
amaretur.**

amaretur ab ea. Sic Deus dedit omnino ista ut amares eum, quia plus est quod tibi vult dare, quia triduit seipsum. Deum igitur Creatorem, non annulum, Christiane, cole: hæc lex charitatis est, quam in tabulis cordis scriptam esse Deus cupit, Deus petit. *Fili ser- Prou. 7, 3.*
ua legem meam, & scribe eam in tabulis cordis tui. Seruabatur olim in Arca testamenti lex diuina, sed melius custoditur in corde, dicente Dauide, *Custodiam illam in toto corde meo.* *Psal. 118.* Accedit Augustinus in *Psal. 63.* *O homo, cor tuum sit potius arca Dei. ibi lex, Diliges Dominum Deum ex toto corde tuo, ibi manna, Deut. 6, 5.* ibi deliciae, quibus delibutus animus, asseret cum Augustino lib. de Spirit. & anim. cap. 14. *Hæc est vita cordis nostri cum Deum suum contemplatur, & ipse sua contemplatione suauiter reficitur. Et dulce est illi, semper ad desiderandum, quod adamandum & laudandum semper est suauis.* Hæc voluptas & suauitas amatoris, qui corde suo contemplatus Deum, & in eius dulcissimum raptus amorem aiebat, *Lætabor & exultabo in te, hoc est, Quod talem habeo Dominum, id mihi voluptati est, in hoc exulto. Quod si quis voluptatem hanc veram, sicut illa cognoscenda est, cognouerit, aliam voluptatem minimè sentiet.* Hactenus in Scholiis Basilii. Augustinus verò, qui Deum trinum & vnum, fide, spe & charitate colendum censuit, exemplo nobis

præluxit cap. 31. Meditat. & appositè concludit, orat.
& adorat sacrosanctæ Triados numen, cuius illustri-
tus lumine, cuius delibutus amore.

Ad Patrem Iuminum Creatorem oratio
& adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

Impressio. **I**nuocat te Domine fides mea, quam dedisti mihi, pro
pter bonitatem tuam ad saluationem mei. Fidelis enim
anima ex fide viuit, tenet in spe, quod videbit in te. In-
uocat te Deus meus casta conscientia mea, & suavis amor
fidei meæ, quam, excussis ignorantie tenebris, ad veritatis
intelligentiam perduxisti, & quam à stulti seculi amaritu-
dine eruisti, atque, adhibita tuæ dulcedinis charitate, in-
cundam mihi & mellifluam reddidisti. Inuocat te, Triu-
tas beata, vox clara, & sincerus amor fidei meæ, qui
in bris enutritus incunabulis illuminasti semper per
strationem gratiæ tuæ, quam adaugens confirmasti in
Psal. 118, per documenta matris Ecclesiæ. Da mihi intellectum,
34. scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde
meo.

Ad eundem Creatorem idem Augustinus
cap.3. Meditat.

Hic usque, omnipotens Deus, cordis mei inspector
& scrutator, confessus sum omnipotentiam maie-
statis tuæ, & maiestatem omnipotentia tuæ; nunc quali-
ter humano generi subuenire dignatus es in fine seculo-
rum, sicut in corde credo ad iustitiam, ita ore unum te
confiteor ad salutem.

Appareant imagines cordis Dauidici colentis sa-
cratum & consecratum Redemptorem.

Appareant animæ redemptæ, atque resectæ my-
steria.

Attende in corde tuo signaculum similitudinis Dei.*

Eccli.16,
25.
*Ezec.28,
12.